

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
สารบัญภาพ	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเรื่องความเป็นเมืองและทฤษฎีความเป็นเมือง	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการและการมีส่วนร่วม	11
2.3 มลภาวะทางอากาศ สาเหตุและผลกระทบ	16
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	37
บทที่ 3 ระเบียบการศึกษา	39
3.1 ขอบเขตการศึกษา	39
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	41
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการศึกษา	45
4.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	45
4.2 สถานการณ์ ผลกระทบและสาเหตุจากปัญหา	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการปัญหา	80
4.4 แนวทางในการจัดการปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย	88
4.5 คำแนะนำอื่นๆ ในการจัดการปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	93
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	95
5.1 สรุปผลการศึกษา	95
5.2 อภิปรายผล	98
5.3 ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	110
ประวัติผู้เขียน	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนสุสานและปริมาณการเผาศพต่อปี ในปี 2544 ของสุสานในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	21
2 จำนวนสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2545	
3 สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอกตามกลุ่มสาเหตุ 5 อันดับแรก ปี 2545 จังหวัดเชียงใหม่	30
4 สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในรายโรค 5 อันดับแรก ปี 2545 จังหวัดเชียงใหม่	31
5. จำนวนและร้อยละข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	45
6 เปรียบเทียบปริมาณการตรวจพบสารมลพิษทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2547	52
7 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการและชนชั้นกลางที่มีการประเมินระดับความรุนแรงของปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	54
8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิค่าเนาเดิมของผู้ตอบ	55
9 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	56
10 จำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการเป็นเรื่องใกล้ตัวของปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้ประกอบการและชนชั้นกลางในเมือง	57
11 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นเรื่องใกล้ตัวกับภูมิค่าเนาเดิมของผู้ตอบ	57
12 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นเรื่องใกล้ตัวกับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	58
13 จำนวนและร้อยละของการประเมินผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยผู้ประกอบการและชนชั้นกลาง	59
14 ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิค่าเนาเดิมของผู้ตอบ	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของปัญหาหมอกควันทางอากาศ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	61
16	จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการและชนชั้นกลางที่มีความคิดเห็นต่อปัญหา หมอกควันทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่มีผลกระทบต่อความเป็นเมืองน่าอยู่	62
17	ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบต่อความเป็นเมืองน่าอยู่ของปัญหาหมอกควัน ทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิฐานะเดิมของผู้ตอบ	63
18	ความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบต่อความเป็นเมืองน่าอยู่ของปัญหาหมอกควัน ทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	64
19	บริเวณพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่และ รอยต่อ	65
20	จำนวนและร้อยละของการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหมอกควันทางอากาศใน เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้ประกอบการและชนชั้นกลาง	77
21	ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของปัญหาหมอกควันทางอากาศในเขตเทศบาล นครเชียงใหม่กับภูมิฐานะเดิมของผู้ตอบ	78
22	ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของปัญหาหมอกควันทางอากาศในเขตเทศบาล นครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	79
23	แผนงาน/โครงการด้านสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2546	80
24	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยผู้ประกอบการและชนชั้นกลาง	83
25	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิฐานะเดิมของผู้ตอบ	84
26	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	85
27	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้ที่ควรมีบทบาทหลักในการแก้ไข ปัญหาหมอกควันทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยผู้ประกอบการและ ชนชั้นกลาง	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอเกี่ยวกับผู้ที่ควรมียุทธศาสตร์หลักในการแก้ไขปัญหา มลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิสำเนาเดิมของผู้ตอบ	87
29	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเสนอเกี่ยวกับผู้ที่ควรมียุทธศาสตร์หลักในการแก้ไขปัญหา มลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	88
30	จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการและชนชั้นกลางที่มีความต้องการเข้าร่วม ในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	89
31	ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิสำเนาเดิมของผู้ตอบ	90
32	ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	90
33	จำนวนและร้อยละของแนวทางที่ต้องการร่วมแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศใน เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ของผู้ประกอบการและชนชั้นกลาง	91
34	ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางที่ต้องการร่วมแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่กับภูมิสำเนาเดิมของผู้ตอบ	92
35	ความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางที่ต้องการร่วมแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเขต เทศบาลนครเชียงใหม่กับลักษณะงานประจำของผู้ตอบ	93

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบการป่วย 5 อันดับแรกของผู้ป่วยนอกในจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2545 กับผู้ป่วยโรคอื่น	30
2	กรอบแนวคิดในการศึกษา	38
3	ปริมาณ PM-10 (ฝุ่นขนาดเล็ก (Particulate Matter) ที่มีอนุภาคเล็กกว่า 10 ไมครอน) ที่พบค่าเกินมาตรฐาน ในปริมาณสูงที่สุดในแต่ละปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 – 2547 จากจุดตรวจวัดคุณภาพอากาศโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยเชียงใหม่	50

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1	สภาพทั่วไปของตัวเมืองเชียงใหม่ที่ปกคลุมไปด้วยฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศทำให้เกิดลักษณะฟ้าหม่น	49
2	ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	51
3	จุดพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นจนเกิดมลพิษทางอากาศ	69
4	การเผาไหม้ของเครื่องยนต์ไม่สมบูรณ์ทำให้เกิดเขม่า ควันดำ ควันขาวของผู้ใช้รถในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	70
5	การไม่เคารพกฎจราจรในการใช้ถนนทำให้เกิดขวางการจราจรและการไม่กวดขันจับกุมผู้ทำผิดกฎจราจรอย่างแท้จริงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศ	70
6	การก่อสร้างต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของการเกิดฝุ่นละอองมลภาวะทางอากาศ	71
7	การเผาขยะจากเตาเผาซึ่งตั้งอยู่ใจกลางเมืองและการแอบเผาขยะโดยขาดจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่	72
8	สุสานซึ่งมีการเผาศพจำนวนมากในแต่ละปีหากการควบคุมไม่ได้มาตรฐานก็ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศเป็นจำนวนมาก	73
9	การเผาโดยใช้ถ่านของประชาชนที่เปิดร้านอาหารและขายของในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ซึ่งทำให้เกิดควันไฟที่เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของมลภาวะทางอากาศ	74
10	ความสกปรกที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นพุ่งไปทั่วจากบริเวณตลาดใจกลางเมืองเชียงใหม่และริมถนนหน้าตลาด	75
11	ขบวนหัวรถจักรที่มีการเดินเครื่องตลอดเวลา เข้า – ออก สถานีเชียงใหม่ เป็นสาเหตุของการเกิดมลภาวะทางอากาศอีกแหล่งหนึ่ง	76
12	ป้ายประชาสัมพันธ์การณรงค์ให้ประชาชนตรวจสภาพรถและบำรุงรักษาเครื่องยนต์ เพื่อให้เชียงใหม่อากาศสะอาดปลอดภัยต่อสุขภาพ	82
13	ป้ายประชาสัมพันธ์ โยบายการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่	82